

فصلنامه مطالعات زبان و گویش‌های غرب ایران، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه رازی کرمانشاه
سال اول، شماره اول، تابستان ۱۳۹۲، صص ۲۱-۴۶

توصیف زبان‌شناختی ویژگی‌های واژگانی گفتمان مکالمه پیام کوتاه زنان و مردان فارسی‌زبان^۱

فردوس آفاگل‌زاده^۲

دانشیار گروه زبان‌شناسی، دانشگاه تربیت مدرس

نسرین صیادی

دانشجوی کارشناسی‌ارشد زبان‌شناسی، دانشگاه تربیت مدرس

چکیده

پژوهش حاضر به تفاوت‌های موجود میان پیام کوتاه زنان و مردان از منظر زبان‌شناسی می‌پردازد. به این منظور، نگارندگان با جمع‌آوری پیام‌های کوتاه افراد مختلف، به مقایسه ۱۰۰ پیام کوتاه زنان به زنان، ۱۰۰ پیام کوتاه مردان به مردان، ۵۰ پیام کوتاه زنان به مردان و ۵۰ پیام کوتاه مردان به زنان پرداخته‌اند تا به کمک آن‌ها تأثیر عامل فرازبانی جنسیت را بر این پیکره بررسی کنند. درخصوص تفاوت میان دو گروه از پیام‌های کوتاه زنان به مردان و مردان به زنان نیز باید گفت، در پیام‌های کوتاه زنان به مردان گفتمان با پیام زن آغاز می‌شود، در حالی که در پیام کوتاه مردان به زنان گفتمان با ارسال پیام مرد آغاز می‌شود و این نکته ممکن است بر نتیجه بررسی تأثیرگذار باشد. پرسش این پژوهش این است که پیام‌های کوتاه زنان و مردان از لحاظ واژگانی دارای چه ویژگی‌هایی هستند؟ بدین منظور به بررسی برخی از ویژگی‌های واژگانی از جمله نوع واژگان به‌کاررفته مانند صفات، تعدیل‌کننده‌ها، تردیدنماها، تشدیدکننده‌ها و کلمات تابو و همچنین تعداد این واژگان می‌پردازیم. نتایج نشان می‌دهند که تفاوت معناداری میان پیام کوتاه زنان و مردان از لحاظ تعداد و نوع واژگان به‌کاررفته وجود ندارد.

کلیدواژه‌ها: ارتباطات، پیام کوتاه، زبان نوشتار، زبان و جنسیت، جامعه‌شناسی زبان، ویژگی‌های واژگانی.

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۵/۹

aghagolz@modares.ac.ir

۱- تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۲/۱۳

۲- پست الکترونیکی نویسنده مسئول:

۱- مقدمه

از پژوهش‌های زبان‌شناختی چنین برمی‌آید که در بسیاری از جوامع گفتار زنان و مردان متفاوت است. در برخی از موارد این تفاوت‌ها کاملاً مختصر و جزئی است و معمولاً کسی متوجه آن‌ها نمی‌شود. برخی از منتقدان فمینیستی معتقدند که نوشتار نیز جنسیت محور است، یعنی نوشتار مردان و زنان با یکدیگر متفاوت است. این بحث با تحقیق‌های صورت گرفته توسط ویرجینیا ولف^۳ آغاز شد. او ادعا می‌کرد که جملاتی وجود دارد که زنان از آن‌ها استفاده می‌کنند که به آن‌ها «جملات زنانه» گفته می‌شود (خسرونژاد، ۱۳۸۶: ۹۴). مطالعات انجام‌شده در چند دهه اخیر نیز حاکی از تأثیر جنسیت در زبان گفتار است اما بررسی نقش جنسیت در زبان نوشتار مردان و زنان در کشور ما سابقه چندانی ندارد.

در چند دهه اخیر با ظهور ابزارهای ارتباطی جدید و گسترش ارتباطات، تکنولوژی نامه‌نگاری نیز دچار تغییرات زیادی شده است به طوری که بخش اعظم کارهای روزمره ما از طریق همین نامه‌نگاری‌های الکترونیکی صورت می‌گیرد. از جمله ابزارهایی که برای انتقال این پیام‌ها در جامعه کنونی به کار می‌رود تلفن همراه است.

ارزانی نسبی خدمات پیام کوتاه نسبت به مکالمات، در کنار امکان ارسال گروهی پیام به افراد زیاد باعث شده است که فرهنگ جدیدی در استفاده از پیام کوتاه به‌ویژه در میان جوانان پدید آید و تلفن همراه عملاً به رسانه‌ای مکتوب مبدل شود (محمودی بختیاری و آدی بیگ، ۱۳۸۸: ۱۷۷). به اعتقاد برخی از محققان، سرویس پیام کوتاه می‌تواند به سرعت در کنار پست الکترونیک به رسانه‌ای فعال و فراگیر تبدیل شود و در بسیاری از موارد جایگزین کاربرد سنتی تلفن گردد (همان: ۱۸۰).

«به گفته مدیرعامل ارتباطات سیار ایران، مجموع پیام‌های کوتاه ارسالی از ابتدای سال ۸۵ تا دی ماه این سال بالغ بر هفت میلیارد بوده است که در دنیا یک رکورد به شمار می‌رود. طبق آخرین آمار در شش ماه اول سال به طور میانگین در هر ماه ۶۰۰ میلیون پیام کوتاه ارسال شده و در دی ماه نیز در حدود

یک میلیارد پیام کوتاه مبادله شده است. به گزارش ایسنا، طبق آمار شرکت ارتباطات سیار در چهار روز اول فروردین‌ماه این سال، به طور میانگین ۴۰ میلیون پیام کوتاه در روز ارسال شده است، همچنین در مناسبت‌های خاص مانند شب عید فطر، قربان و شب یلدا این تعداد تا ۵۰ میلیون پیام نیز رسیده است. براساس این گزارش در عید غدیرخم بالغ بر ۷۲ میلیون پیام کوتاه تلفن همراه در یک روز ارسال شد که رکورد جدیدی را به ثبت رساند و به گفته وحید صدوقی مدیر عامل شرکت ارتباطات سیار ارسال این تعداد پیام کوتاه در دنیا یک رکورد است.^۴

اما با توجه به محدودیت‌هایی که تلفن همراه در ارسال پیام کوتاه دارد، کاربران از راهکارهایی استفاده می‌کنند تا بتوانند پیام خود را با این محدودیت سازگار کنند و در عین حال مفهوم خود را نیز به گیرنده منتقل سازند؛ بنابراین آن‌ها با نوآوری‌هایی در نوشتار خود باعث می‌شوند این نوع ارتباط مکتوب از سایر ابزارهای ارتباطی متمایز گردد. از آنجا که هر پدیده‌ای که در زبان رخ می‌دهد چه در نوشتار و چه در گفتار در حیطه کار زبان‌شناسان است، بر زبان‌شناسان است که این نوع زبان ارتباطی را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهند. آنچه در این پژوهش در پی پاسخ به آن می‌باشیم این است که پیام‌های کوتاه زنان و مردان از لحاظ واژگانی دارای چه ویژگی‌هایی است؟ فرضیه‌ای که در پی آن مطرح می‌شود عبارت است از: پیامک زنان و مردان از لحاظ تعداد واژگان به‌کاررفته، نوع واژگان همچون استفاده از صفات، تشدیدکننده‌ها، تردیدنماها، تعدیل‌کننده‌ها، کلمات تابو با هم متفاوت است.

۲- روش انجام تحقیق

این تحقیق از نوع توصیفی است و داده‌ها به صورت میدانی جمع‌آوری می‌شوند، البته از میان جامعه آماری که به صورت تصادفی انتخاب شده‌اند و سپس به روش تحلیل محتوا مورد بررسی قرار گرفته‌اند. گفتمان پیام کوتاه با متغیرهای سن، تحصیل و منزلت اجتماعی می‌تواند ژانرهای متفاوتی ایجاد نماید. به دلیل اینکه دامنه تحقیق ما محدود

شود و از آنجا که تنوع متن‌های پیامک نزد نوجوانان و جوانان بسیار متنوع و متفاوت‌تر از بقیه است، لذا این تحقیق بر پیکره‌ای که از یک‌دستی بیشتری برخوردار باشد عامل جامعه‌شناسی زبان سن را لحاظ نموده، یعنی تنها آن دسته از پیامک‌ها در پیکره تحقیق قرار خواهند گرفت که متعلق به سنین ۲۲ تا ۴۰ سال هستند. پیکره داده‌ها به تعداد ۴۰۰ مکالمه پیام کوتاه می‌باشد که ۱۰۰ نمونه به پیام‌های ردوبدل‌شده زنان به مردان، ۱۰۰ نمونه به پیام‌های ردوبدل‌شده مردان به زنان، ۱۰۰ نمونه پیام‌های مردان به مردان و ۱۰۰ نمونه پیام‌های زنان به زنان اختصاص دارد. لازم به ذکر است که در فرضیه‌ها این چهار پیکره مورد بررسی قرار می‌گیرند.

۳- پیشینه تحقیق

کریستال^۵ (۲۰۰۸: ۹۱) در پژوهشی به بررسی ویژگی‌های زبانی متون پیام کوتاه پرداخت و به نتایج زیر دست یافت:

۱. طول پیام‌های زنان بیشتر از مردان است.
۲. از لحاظ دستوری پیام‌های زنان پیچیدگی بیشتری دارد.
۳. زنان بیش از مردان از اختصار و خندانک‌ها استفاده می‌کنند.
۴. زنان آیین نگارش، نشانه‌گذاری و قواعد صحیح نوشتن را بیش از مردان رعایت می‌کنند.
۵. زنان در پیام‌های خود بیش از مردان از عباراتی چون سلام و خداحافظ استفاده می‌کنند.
۶. زنان از پیام کوتاه برای اموری چون تعیین قرار ملاقات و ارسال پیام‌های عاطفی استفاده می‌کنند.

ژیک فاجس^۶ و تادمن و کوویچ^۷ (۲۰۰۸) در پژوهشی تفاوت زمان افعال در پیام‌های کوتاه با زبان معیار را در زبان کرواتا مورد بررسی قرار داد. وی به این منظور از پیکره

---

5. D. Crystal

6. M. Žic Fuchs

7. N. Tuđman Vuković

پیام‌های کوتاه کرواسی از پیش جمع‌آوری شده استفاده کرده است. طبق این بررسی کاربرد زمان در پیام‌های کوتاه متفاوت بوده است و در برخی موارد از قواعدی استفاده شده که در زبان نوشتاری و گفتاری منسوخ شده است. وی دلایل پیدایش مجدد این صورت‌ها را یکی تأثیر فن‌آوری و دیگری تأثیر گفتمان و کاربردشناسی می‌داند.

تگ^۸ (۲۰۰۹) در رساله دکتری خود به بررسی پیکره پیام‌های کوتاه انگلیسی پرداخت. هدف وی شناسایی ویژگی‌های زبان‌شناختی بود که از طریق آن بتواند زبان به‌کاررفته در پیام کوتاه را یک گونه زبانی قلمداد کند. نتایج به‌دست‌آمده حاکی از آن است که زبان پیام کوتاه با زبان گفتاری تفاوت‌هایی دارد و اینکه مدیریت کاربران، آگاهی و انتخاب آن‌ها در شکل‌گیری پیام کوتاه مؤثرند. بررسی‌های وی نشان داد که شبکه گسترده کاربران با تبعیت از اصول نگارشی زبان انگلیسی دست به نوآوری‌هایی در نگارش پیام‌های کوتاه خود می‌زنند. این نوآوری‌ها که انعکاسی از تلفظ زبان گفتاری است، شامل اختصارهای محاوره‌ای^۹ و نوآوری‌های محاوره‌ای در نگارش است. این نوآوری‌ها همراه با نگارش آوایی، سرواژه نویسی و حذف آپوستروف رخ می‌دهد. نتیجه دیگری که وی در این بررسی به آن رسید این بود که این نظام نوشتاری مانند زبان گفتاری روزمره تنوع‌پذیر است. این ویژگی باعث می‌شود که کاربران بتوانند با وجود محدودیت‌هایی که این رسانه در انتقال پیام دارد، منظور خود را به‌راحتی به گیرنده پیام منتقل کنند.

زندى و ربانى (۱۳۸۸) در پژوهشی که انجام دادند به بررسی میزان هم‌خوانی دستوری، معنایی و نگارشی پیام‌های کوتاه از منظر زبان‌شناسی پرداختند. جامعه آماری این پژوهش، پیام‌های کوتاه دریافت‌شده در شش ماه اول سال ۱۳۸۷ که تعداد ۱۷۹۵ پیام است را تشکیل می‌دهد. یافته‌ها نشان داد که از کل پیام‌ها از نظر سبک نگارش، پیام‌های نثر بیشترین بسامد را داشته‌اند. بر اساس خط نگارش نیز خط فارسی و پس از آن انگلیسی بیشترین استفاده را داشته‌اند. از لحاظ مطابقت با دستور زبان معیار نیز

---

8. C. Tagg

9. colloquial contraction

می‌توان گفت که ۹۳/۵ درصد پیام‌ها با دستور معیار مطابقت داشته و فقط دو درصد پیام‌ها اصلاً مطابقتی با زبان معیار نداشته‌اند. همچنین براساس اطلاعات به‌دست‌آمده، ۳۰/۱ درصد پیام‌ها از نظر معنایی با زبان معیار مطابقت کامل داشته، ۶۹/۱ درصد تا اندازه‌ای از نظر معنایی با زبان معیار مطابق است و ۰/۸ درصد اصلاً با زبان معیار مطابقت نداشته‌اند. نتایج این پژوهش نشان داد که «پیام‌ها بیشتر از اینکه حاصل پیام‌های اطلاع‌رسانی یا اطلاع‌یابی باشند - یعنی آن چیزی که در وهله اول از وسیله ارتباطی مثل تلفن همراه انتظار می‌رود - حاصل پیام‌های طنز، جوک و عبارات احساسی است، به عبارت بهتر، «سخن دل» هستند تا «تراوشات ذهن» (زندى و ربانى، ۱۳۸۸: ۲۴). نتیجه دوم به‌دست‌آمده این بود که مقایسه پیام‌های کوتاه فارسی و پیام‌های کوتاه استفاده‌شده در جوامع دیگر و به‌ویژه در جوامع انگلیسی زبان نشان داد که هنوز در زبان فارسی، گونه خاصی با نام گونه پیام کوتاه شکل نگرفته است.

محمودی بختیاری و آدی بیگ (۱۳۸۸) در پژوهشی بر روی پیام‌های کوتاه به بررسی رایج‌ترین کاربردهای طنز و گرایش‌های غالب ناظر بر شکل‌گیری این گونه شوخی‌ها از منظر تجزیه و تحلیل کلام پرداختند. جامعه آماری این مطالعه، مجموعه شوخی‌های ارسال‌شده به تلفن همراه نویسندگان این مقاله در طول سال‌های ۱۳۸۶ و ۱۳۸۷ بوده است. نتایج حاصل حاکی از آن است که در حوزه معنی‌شناسی، ابهام مهم‌ترین عامل در ایجاد طنز بوده است اما از منظر کاربردشناسی شکستن اصل همکاری گرایس از سوی گوینده، باعث ایجاد بخش اعظمی از داده‌های این پژوهش شده است. لازم به ذکر است که در این بررسی، برهم‌زدن پیش‌انگاری شنونده در جریان ادراک متن، از تمامی ابزارهای ایجاد طنز بیشتر به‌کار رفته است.

۴- مفاهیم نظری

پیام کوتاه

خدمات پیام کوتاه^{۱۰} در واقع فرایندی است که انتقال و تبادل پیام‌های کوتاه متنی بین دستگاه‌های تلفن همراه، دستگاه‌های دورنگار (فکس) و آدرس‌های قرارداد اینترنت (آی.

---

10. short message service

پی^{۱۱}) را تسهیل می‌کند. هنگامی که یک پیام کوتاه ارسال می‌شود، ابتدا توسط یک مرکز خدمات پیام کوتاه، دریافت و سپس از طریق این مرکز به تلفن همراه مورد نظر فرستاده می‌شود (نادری، ۱۳۸۶).

لوینسون^{۱۲} (۲۰۰۴) در بیان برخی از ویژگی‌های پیام کوتاه می‌گوید، مهم نیست که پیام‌ها از کجا و در چه زمانی ارسال می‌شوند، ما می‌توانیم این پیام‌ها را به دوستان ارسال کنیم و او نیز در عوض این حق انتخاب را دارد که این پیام‌ها را ذخیره یا حذف کند و یا اینکه به آن پاسخ دهد و یا به دیگری ارسال کند. طبق گفته باراسا^{۱۳} (۲۰۱۰): (۶) در ساختار پیام‌های کوتاه قدیمی هر پیام کوتاه به ۱۶۰ یا ۲۲۴ کد (حدود ۲۵ واژه) محدود می‌شده است اما تلفن‌های همراه جدیدتر این امکان را به کاربران می‌دهد تا حدود ۱۸۰۰ کد را ارسال کنند.

صفت

به گفته انوری و گیوی (۱۳۸۹: ۱۱۰) صفت واژه یا گروهی از واژگان است که درباره اسم توضیحی می‌دهد و یکی از خصوصیات اسم را از قبیل حالت، مقدار، شماره و مانند آن بیان می‌کند. آن‌ها صفات را از حیث مفهوم به شش گونه تقسیم می‌کنند که عبارتند از: بیانی، اشاره‌ای، شمارشی، پرسشی، تعجبی و مبهم. به اعتقاد پوینتون^{۱۴} (۱۹۸۹) زنان بیش از مردان از صفات استفاده می‌کنند.

تشدیدکننده‌ها

براساس اظهارات هلمز (۱۹۹۵) تشدیدکننده‌ها و متمم‌ها بیان‌گر احساساتی چون بسیار مشتاق بودن، خصوصی بودن است و فاقد رسمیت و فاصله‌ای است که مناسب موقعیت‌های رسمی و عمومی است. به عنوان نمونه، در مثال زیر مرد به بیان قدرت روخوانی پسر سه ساله دوستش می‌پردازد:

---

11. IP (Internet Protocol)

12. P. Levinson

13. S. N. Barasa

14. C. Poynton

“How amazing”! “He’s certainly very bright indeed.”

در این مثال ساختارهای نحوی چون علامت تعجب و عناصر واژگانی مانند قید «very» و «certainly» به‌عنوان تشدیدکننده بکار رفته‌اند.

لیکاف (۱۹۷۵: ۷۲) اظهار می‌دارد، زنان برای تأکید بر گفته‌های خود از ابزارهایی چون افزودن آهنگ کلام و یا به‌بکارگیری تعدیل‌کننده‌هایی^{۱۵} مانند «so»، «such»، «very» استفاده می‌کنند. پوین^{۱۶} (۱۹۸۹) نیز معتقد است که زنان در گفتار خود بیش از مردان از تشدیدکننده‌ها^{۱۷} استفاده می‌کنند. در فارسی نیز قیودی مانند بسیار، خیلی، زیاد، بس، چه بسا، بسا نقش تشدیدکننده را دارند.

تردیدنماها

گاهی برخی واژگان برای بیان شک و تردید به‌کار می‌روند، به این واژگان تردیدنما می‌گویند. تردیدنماها در فارسی عبارتند از: ممکن است، شاید، باید، احتمالاً، فکر می‌کنم، گمان می‌کنم، احتمال دارد، امکان دارد، بی‌شک، قطعاً، یقیناً، حتماً، مطمئناً، به‌نظر من، به عقیده من.

تعدیل‌کننده‌ها

در فرهنگ کریستال (۲۰۰۱) عبارات تعدیل‌کننده این‌گونه تعریف شده‌است: کاربرد مفهوم کلی کلمات (به‌منظور طفره رفتن یا ندادن تعهد). در کاربردشناسی و تحلیل گفتمان به‌منظور جلوگیری از صراحت و رعایت صلاحیت است. تعدیل‌کننده‌ها نقش‌های متنوعی دارند. گاهی نشان از عدم قطعیت و تعهد است و حاکی از آن است که گوینده قصد اتمام نوبت سخن خود را ندارد. درواقع این عبارات به ما اجازه می‌دهند که ضمن نقض اصول همکاری گرایس متهم به دروغ‌گویی نیز نشویم. عباراتی همچون «سرت رو درد نیارم...، صحبت رو کوتاه کنم...، خلاصه...، همان‌طور که

---

15. modifiers
16. Poynton
17. intensifier

می‌دانی و غیره» از این قبیل‌اند. همچنین هلمز^{۱۸} (۱۹۹۵: ۷۴) با اشاره به تعدیل‌کننده‌ها به‌عنوان ابزاری برای کاهش شدت و صراحت پاره‌گفت، ابزارهای تعدیل‌کننده شامل آهنگ افتان-خیزان، پرسش‌های ضمیمه‌ای، افعال کمکی، واژگانی همچون شاید، احتمالاً و اصطلاحات کاربردشناختی مانند تقریباً و فکر می‌کنم را معرفی می‌کند. وی حتی ابزارهای فرازبانی همچون مکث کردن و یا صداهایی که نشان‌گر تردید هستند مانند um و er در انگلیسی را جزء ابزارهای تعدیل‌کننده می‌داند.

کلمات تابو

همان‌طور که انسان از زبان برای بیان برخی چیزها استفاده می‌کند، گاهی نیز از آن به‌منظور بیان‌نکردن چیزهای دیگری استفاده می‌کند. برخی از واژه‌ها وجود دارد که آن‌ها را به‌کار نمی‌بریم نه بدان دلیل که وجود ندارند بلکه به خاطر آنکه مردم درباره آن‌ها صحبت نمی‌کنند و اگر هم درباره آن صحبت کنند آن را به‌طور غیرمستقیم بیان می‌کنند. نمونه نخست همان دشواژه‌ها هستند و نمونه دوم را به‌گویی یا حسن تعبیر^{۱۹} می‌نامند. دشواژه‌ها جلوگیری از به‌کاربردن اعمالی است که در هر جامعه‌ای برای افراد آن مضر تلقی می‌شود چراکه باعث اضطراب، خجالت و شرمساری آن‌ها می‌شود. دشواژه‌ها گستره وسیعی را دربرمی‌گیرند. از جمله آن‌ها می‌توان واژگان مربوط به سکس، مرگ، دفع کردن، مسائل مذهبی و سیاسی، فرهنگی نام‌برد (وارده‌اف، ۲۰۰۶: ۲۳۹-۲۳۸). به‌عنوان مثال در فرهنگ ما به‌دلایلی مانند ترس مردم از آوردن نام «جن» خودداری می‌کنند و به جای آن از واژه «از ما بهتران» استفاده می‌کنند. در این مثال واژه «جن» دشواژه و واژه «از ما بهتران» حسن تعبیر آن محسوب می‌شود.

۵- تحلیل داده‌ها

در تحلیل این فرضیه هر متغیر در پیام‌های کوتاه زنان و مردان به‌عنوان فرستنده پیام کوتاه زنان به زنان و مردان به مردان با یکدیگر مقایسه گردید و سپس این متغیر در

---

18. J. Holmes

19. euphemism

پیام‌های گیرندگان آن‌ها مورد بررسی قرار گرفت. به همین ترتیب این مقایسه در مورد پیام‌های کوتاه زنان به مردان و مردان به زنان انجام شده است. لازم به ذکر است به دلیل محدود بودن حجم پژوهش تنها به ارائه نتایج حاصل از آزمون‌ها می‌پردازیم و از آوردن جداول آن‌ها خودداری نموده‌ایم.

۵-۱- تعداد واژگان

از آنجا که آنچه در ارسال یک پیام کوتاه اهمیت دارد، انتقال اطلاعات است پس محتوای پیام کوتاه نقش مهمی دارد؛ به منظور شمارش تعداد واژگان موجود در هر مکالمه، تکواژهای واژگانی مدنظر قرار گرفته است؛ چراکه این تکواژها از لحاظ معنایی، معنای مستقلی دارند و نقش اصلی را در انتقال اطلاعات دارند. به این منظور تعداد تکواژهای واژگانی که زنان و مردان به عنوان فرستنده پیام کوتاه زنان به زنان و مردان به مردان را با یکدیگر مقایسه نموده‌ایم و به همین ترتیب گیرندگان این پیام‌ها را نیز با یکدیگر مقایسه نموده‌ایم. در مورد پیام‌های کوتاه زنان به مردان و مردان به زنان نیز به همین صورت شکل گرفته است. دلیل این گونه مقایسه این است که ارسال پیام کوتاه از سوی هر یک از این دو جنسیت به عنوان فرستنده یا گیرنده امکان تغییر در نوع گفتمان را فراهم می‌کند؛ به همین دلیل هر متغیر را در گفتمان فرستندگان و سپس در گفتمان گیرندگان بررسی و با یکدیگر مقایسه نموده‌ایم. بررسی‌ها نشان داد که: نتایج بررسی تفاوت تعداد واژگان برای فرستنده در گفتمان هم‌جنس بر حسب جنسیت پاسخگویان حاکی است که میانگین تعداد واژگان، در بین زنان بیشتر می‌باشد. در نتیجه زنان تعداد واژگان بیشتری را در پیامک‌های خود به زنان نسبت به پیامک‌های مردان به مردان استفاده می‌کنند. همچنین تفاوت مشاهده شده بین دو میانگین براساس آزمون T با مقدار ۳,۷۹۹ و سطح معنی‌داری $Sig = 0,000$ نشان می‌دهد، تفاوت معنی‌داری بین مردان و زنان از نظر تعداد واژگان وجود دارد، لذا فرضیه تحقیق تأیید می‌شود. نتایج بررسی تفاوت تعداد واژگان برای گیرنده در گفتمان هم‌جنس حاکی از آن است که میانگین تعداد واژگان، در بین زنان بیشتر می‌باشد. در نتیجه زنان تعداد واژگان

بیشتری را در پیامک‌های خود به زنان نسبت به پیامک‌های مردان به مردان استفاده می‌کنند. تفاوت مشاهده شده بین دو میانگین بر اساس آزمون T با مقدار ۳,۹۳۶ و سطح معنی‌داری $Sig = 0,000$ بیان‌گر این است، تفاوت معنی‌داری بین مردان و زنان از نظر تعداد واژگان وجود دارد، لذا فرضیه تحقیق تأیید می‌شود. به‌عنوان مثال دو مکالمه زیر نشان می‌دهد که تعداد واژگان به‌کاررفته از سوی زنان در مقایسه با مردان بیشتر بوده است:

مثال ۱: (زن به زن)

الف: سلام عزیزم. دومین ماهگرد ازدواجتون رو بهت تبریک میگم. ایشالا همیشه شاد باشی.

ب: سلام عزیزم. مرسی. باور می‌کنی اصلاً نمی‌دونستم امروز چندمه. ۹ امین ماه با ۱ روز اضافم به‌را شما مبارک باشه. همیشه خوش باشی عروس گلم. قربونت. بوس
الف: مرسی عزیزم. قربونت. بوس.

مثال ۲: (مرد به مرد)

الف: سلام چی رفته به حساب؟

ب: بیمه روستایی

الف: ممنون

ب: خواهش

نتایج بررسی تفاوت تعداد واژگان برای فرستنده در گفتمان غیرهم‌جنس بر حسب جنسیت پاسخگویان حاکی است که میانگین تعداد واژگان، در بین مردان بیشتر می‌باشد. در نتیجه مردان تعداد واژگان بیشتری را در پیامک‌های خود به زنان نسبت به پیامک‌های زنان به مردان استفاده می‌کنند. تفاوت مشاهده شده بین دو میانگین براساس آزمون T با مقدار ۳,۲۸۷- و سطح معنی‌داری $Sig = 0,001$ بیان‌گر این است، تفاوت

معنی‌داری بین مردان و زنان از نظر تعداد واژگان وجود دارد، لذا فرضیه تحقیق تأیید می‌شود.

نتایج بررسی تفاوت تعداد واژگان برای گیرنده در گفتمان غیرهم‌جنس نشان می‌دهد که میانگین تعداد واژگان، در بین زنان بیشتر می‌باشد. در نتیجه زنان تعداد واژگان بیشتری را در پیامک‌های خود به مردان نسبت به پیامک‌های مردان به زنان استفاده می‌کنند. تفاوت مشاهده‌شده بین دو میانگین بر اساس آزمون T با مقدار ۲,۸۲۶ و سطح معنی‌داری $Sig = 0,006$ بیان‌گر این است، تفاوت معنی‌داری بین مردان و زنان از نظر تعداد واژگان وجود دارد، لذا فرضیه تحقیق تأیید می‌شود.

مثال ۳: (مرد به زن)

الف: سلام لطفا ایمیلتون رو چک کنید

ب: سلام من الان بیرونم دسترسی ندارم به نت.

الف: باشه فقط اینکه تقسیم کار کردیم و مسئولیت شما هم نسبتا سنگینه! 😊 سعی کنید زودتر از گردش و تفریح برگردید و به (پروژه) نفاق پردازید! 😊

ب: تا حالا به دید گردش و تفریح به مطب دکتر نگاه نکرده بودم 😊

الف: ای بابا شرمنده شدم 😊 ان شا... که مشکل جدی‌ای نیست به هر حال مرغ زیرک چون به دام افتد تحمل بایدهش!

ب: ممنون.

مثال ۴: (زن به مرد)

الف: سلام گلم. آمپولی که ریختی تو سرم مامان اسمش چی بود؟

ب: سلام عزیزم سفتریکس

الف: دست گلت درد نکنه. بوس

ب: خواهش گلم

۵-۲- صفت

به منظور تحلیل تعداد صفت‌های به کاررفته در هر مکالمه، تمامی صفات اعم از اشاره، پرسشی، بیانی، مبهم و شمارشی را مد نظر قرار داده‌ایم.

نتایج بررسی تفاوت تعداد صفت برای فرستنده در گفتمان هم‌جنس برحسب جنسیت نشان می‌دهد که میانگین کاربرد تعداد صفت، در بین زنان بیشتر می‌باشد. در نتیجه زنان تعداد صفات بیشتری را در پیامک‌های خود به زنان نسبت به پیامک‌های مردان به مردان استفاده می‌کنند. تفاوت مشاهده شده بین دو میانگین براساس آزمون T با مقدار ۲,۳۷۳ و سطح معنی‌داری $Sig = 0,019$ بیان‌گر این است که تفاوت معنی‌داری بین مردان و زنان از نظر تعداد صفت وجود دارد، لذا فرضیه تحقیق تأیید می‌شود.

نتایج بررسی تفاوت تعداد صفت برای گیرنده در گفتمان هم‌جنس نشان می‌دهد که میانگین کاربرد تعداد صفت، در بین زنان بیشتر می‌باشد. در نتیجه زنان تعداد صفات بیشتری را در پیامک‌های خود به زنان نسبت به پیامک‌های مردان به مردان استفاده می‌کنند. تفاوت مشاهده شده بین دو میانگین براساس آزمون T با مقدار ۳,۸۸۴ و سطح معنی‌داری $Sig = 0,000$ بیان‌گر این است، تفاوت معنی‌داری بین مردان و زنان از نظر تعداد صفت وجود دارد، لذا فرضیه تحقیق تأیید می‌شود.

نتایج بررسی تفاوت تعداد صفت برای فرستنده در گفتمان غیرهم‌جنس حاکی از آن است که میانگین کاربرد تعداد صفت، در بین مردان بیشتر می‌باشد. در نتیجه مردان تعداد صفات بیشتری را در پیامک‌های خود به زنان نسبت به پیامک‌های زنان به مردان استفاده می‌کنند. اما تفاوت مشاهده شده بین دو میانگین براساس آزمون T با مقدار ۱,۷۴۹- و سطح معنی‌داری $Sig = 0,083$ بیان‌گر این است، تفاوت معنی‌داری بین مردان و زنان از نظر تعداد صفت وجود ندارد، لذا فرضیه تحقیق تأیید نمی‌شود.

نتایج بررسی تفاوت تعداد صفت برای گیرنده در گفتمان غیرهم‌جنس نشان می‌دهد که میانگین کاربرد تعداد صفت، در بین زنان بیشتر می‌باشد. در نتیجه زنان تعداد صفات بیشتری را در پیامک‌های خود به مردان نسبت به پیامک‌های مردان به زنان استفاده می‌کنند. اما تفاوت مشاهده شده بین دو میانگین براساس آزمون T با مقدار ۱,۸۳۲ و

سطح معنی‌داری $Sig=0,070$ بیان‌گر این است، تفاوت معنی‌داری بین مردان و زنان از نظر تعداد صفت وجود ندارد، لذا فرضیه تحقیق تأیید نمی‌شود.

برخی از صفات به‌کاررفته در این پیام‌های کوتاه عبارتند از:

زن به زن: عزیز، خوشگل، خوب، نو، قشنگ، قرمز، زرشکی، این، آن، صد، پنجاه

مرد به مرد: چند، یک، هشت، این، اون، کدوم، چپ، گرامی

مرد به زن: عزیز، بی نظیر، بالا، هیچ، بیشتر

زن به مرد: عزیز، گل، لطیف، ارزان، خوب، چند، این، یک

به‌عنوان مثال به دو مکالمه زیر توجه کنید صفات به‌کاررفته در آن‌ها به‌صورت برجسته نشان داده شده است:

مثال ۵: (زن به زن)

الف: سلام آبجی گلم عکسارو دیدم آره خوشگله ولی زود کثیف میشه

ب: سلام خواهر عزیزم. چطوری خوبی؟ آره خودمم دیگه منصرف شدم همون روز یه

قهوه ای هم دیدم خوب بود قرار شد عصری بریم دیگه هادی جلسه داشت

الف: قربونت خوبم مرسی. مبارک باشه عزیزم

ب: مرسی عزیزم

مثال ۶: (مرد به مرد)

الف: س. خوبی رفتین یا هستین؟

ب: سلام همون موقع که زنگ زدیم رفتیم

۵-۳- تشدیدکننده‌ها

نتایج بررسی تفاوت تعداد تشدیدکننده برای فرستنده در گفتمان هم‌جنس بر حسب جنسیت پاسخگویان نشان می‌دهد که میانگین کاربرد تعداد تشدیدکننده، در بین زنان بیشتر می‌باشد. در نتیجه زنان تعداد تشدیدکننده‌های بیشتری را در پیامک‌های خود به زنان نسبت به پیامک‌های مردان به مردان استفاده می‌کنند. اما تفاوت مشاهده‌شده بین

دو میانگین براساس آزمون T با مقدار ۱,۸۴۳ و سطح معنی‌داری $\text{Sig} = 0,067$ بیان‌گر این است، تفاوت معنی‌داری بین مردان و زنان از نظر تعداد تشدیدکننده وجود ندارد، لذا فرضیه تحقیق تأیید نمی‌شود.

نتایج بررسی تفاوت تعداد تشدیدکننده برای گیرنده در گفتمان هم‌جنس نشان می‌دهد که میانگین کاربرد تعداد تشدیدکننده، در بین زنان بیشتر می‌باشد. در نتیجه زنان تعداد تشدیدکننده‌های بیشتری را در پیامک‌های خود به زنان نسبت به پیامک‌های مردان به مردان استفاده می‌کنند. تفاوت مشاهده‌شده بین دو میانگین براساس آزمون T با مقدار ۲,۶۲۴ و سطح معنی‌داری $\text{Sig} = 0,010$ بیان‌گر این است، تفاوت معنی‌داری بین مردان و زنان از نظر تعداد تشدیدکننده وجود دارد، لذا فرضیه تحقیق تأیید می‌شود. نتایج بررسی تفاوت تعداد تشدیدکننده برای فرستنده در گفتمان غیر هم‌جنس حاکی از آن است که میانگین کاربرد تعداد تشدیدکننده، در بین مردان بیشتر می‌باشد. در نتیجه مردان تعداد تشدیدکننده‌های بیشتری را در پیامک‌های خود به زنان نسبت به پیامک‌های زنان به مردان استفاده می‌کنند. تفاوت مشاهده‌شده بین دو میانگین براساس آزمون T با مقدار ۲,۰۷۵- و سطح معنی‌داری $\text{Sig} = 0,041$ بیان‌گر این است، تفاوت معنی‌داری بین مردان و زنان از نظر تعداد تشدیدکننده وجود دارد، لذا فرضیه تحقیق تأیید می‌شود.

نتایج بررسی تفاوت تعداد تشدیدکننده برای گیرنده در گفتمان غیرهم‌جنس مؤید این مطلب است که میانگین کاربرد تعداد تشدیدکننده، در بین زنان بیشتر می‌باشد. در نتیجه زنان تعداد تشدیدکننده‌های بیشتری را در پیامک‌های خود به مردان نسبت به پیامک‌های مردان به زنان استفاده می‌کنند. اما تفاوت مشاهده‌شده بین دو میانگین براساس آزمون T با مقدار ۰,۹۳۴ و سطح معنی‌داری $\text{Sig} = 0,352$ بیان‌گر این است، تفاوت معنی‌داری بین مردان و زنان از نظر تعداد تشدیدکننده وجود ندارد، لذا این فرضیه که حاکی از وجود تفاوت میان تعداد تشدیدکننده‌های به‌کاررفته در پیام‌های کوتاه زنان و مردان است، تأیید نمی‌شود.

برخی از تشدیدکننده‌های به‌کاررفته در این پیام‌های کوتاه عبارتند از:

زن به زن: اصلاً، خیلی، حتماً، صدهزار مرتبه کاملاً

مرد به مرد: خیلی، حتماً، زودتر

مرد به زن: خیلی، حسابی، زیاد

زن به مرد: خیلی، حسابی، اصلاً، اینقدر

نمونه‌ای از کاربرد تشدیدکننده‌ها در مثال زیر دیده می‌شود:

مثال ۷: (زن به زن)

الف: نسرين خیلی دلم برات تنگ شده...

ب: قربونت برم منم خیلی دلم برات تنگ شده. خیلی دوست داشتم ببینمت

الف: عزیزم منم خیلی دلم می‌خواست. ایشالا یه بار دیگه

ب: ایشالا

مثال ۸: (مرد به مرد)

الف: سلام کجایی کی می‌ای؟

ب: نهار بخورم میام بعدشم بیمارستان

۵-۴- تردیدنماها

نتایج بررسی تفاوت تعداد تردیدنما برای فرستنده در گفتمان هم‌جنس برحسب جنسیت پاسخگویان نشان می‌دهد که میانگین کاربرد تعداد تردیدنماها، در بین زنان بیشتر می‌باشد. در نتیجه زنان تعداد تردیدنماهای بیشتری را در پیامک‌های خود به زنان نسبت به پیامک‌های مردان به مردان استفاده می‌کنند. اما تفاوت مشاهده‌شده بین دو میانگین براساس آزمون T با مقدار ۱,۶۰۶ و سطح معنی‌داری $\text{Sig} = ۰,۱۱۰$ بیان‌گر این است، تفاوت معنی‌داری بین مردان و زنان از نظر تعداد تردیدنما وجود ندارد، لذا این فرضیه که حاکی از وجود تفاوت میان تعداد تردیدنماهای به‌کاررفته در پیام‌های کوتاه زنان و مردان است، تأیید نمی‌شود.

نتایج بررسی تفاوت تعداد تردیدنما برای گیرنده در گفتمان هم‌جنس حاکی از آن است که میانگین کاربرد تعداد تردیدنماها، در بین زنان بیشتر می‌باشد. در نتیجه زنان تعداد

تردیدنماهای بیشتری را در پیامک‌های خود به زنان نسبت به پیامک‌های مردان به مردان استفاده می‌کنند. اما تفاوت مشاهده‌شده بین دو میانگین براساس آزمون T با مقدار ۱,۶۹۷ و سطح معنی‌داری $Sig = 0,091$ بیانگر این است، تفاوت معنی‌داری بین مردان و زنان از نظر تعداد تردیدنما وجود ندارد، لذا این فرضیه که حاکی از وجود تفاوت میان تعداد تردیدنماهای به‌کاررفته در پیام‌های کوتاه زنان و مردان است، تأیید نمی‌شود. نتایج بررسی تفاوت تعداد تردیدنما برای فرستنده در گفتمان غیر هم‌جنس حاکی از آن است که میانگین کاربرد تعداد تردیدنماها، در بین مردان بیشتر می‌باشد. در نتیجه مردان تعداد تردیدنماهای بیشتری را در پیامک‌های خود به زنان نسبت به پیامک‌های زنان به مردان استفاده می‌کنند. همچنین تفاوت مشاهده‌شده بین دو میانگین براساس آزمون T با مقدار ۲,۱۸۸- و سطح معنی‌داری $Sig = 0,031$ بیان‌گر این است، تفاوت معنی‌داری بین مردان و زنان از نظر تعداد تردیدنما وجود ندارد، لذا این فرضیه که حاکی از وجود تفاوت میان تعداد تردیدنماهای به‌کاررفته در پیام‌های کوتاه زنان و مردان است، تأیید نمی‌شود.

نتایج بررسی تفاوت تعداد تردیدنما برای گیرنده در گفتمان غیرهم‌جنس نشان می‌دهد که میانگین کاربرد تعداد تردیدنماها، در بین زنان بیشتر می‌باشد. در نتیجه زنان تعداد تردیدنماهای بیشتری را در پیامک‌های خود به مردان نسبت به پیامک‌های مردان به زنان استفاده می‌کنند. اما تفاوت مشاهده‌شده بین دو میانگین براساس آزمون T با مقدار ۰,۲۷۲ و سطح معنی‌داری $Sig = 0,272$ بیان‌گر این است، تفاوت معنی‌داری بین مردان و زنان از نظر تعداد تردیدنما وجود ندارد، لذا این فرضیه که حاکی از وجود تفاوت میان تعداد تردیدنماهای به‌کاررفته در پیام‌های کوتاه زنان و مردان است، تأیید نمی‌شود.

برخی از تردیدنماهای به‌کاررفته در این پیام‌های کوتاه عبارتند از:

زن به زن: حتماً، احتمالاً، مطمئن نیستم، فکر کنم، مشخص نیست

مرد به مرد: فکر کنم، احتمالاً، دقیق معلوم نیست، نمی‌دونم

مرد به زن: باید، گویا، حتماً، شاید، نسبتاً

زن به مرد: فک نکنم، شاید، حتماً، شکی نیست

مثال ۹: (زن به زن)

الف: سلام عزیزم. موفق شدی پرینت بگیری؟

ب: نه

الف: احتمالاً فرشته برا منم پرینت بگیره. فقط کارتم رو برا غذا بهم برسون. مرسی

ب: باشه حتماً

مثال ۱۰: (مرد به مرد)

الف: سلام محمد جان کتاب کجا گذاشتی؟

ب: سلام تو کمد تو اتاقی که تلویزیونه

الف: من اون یکی کتاب هموتو رو می خاستم

ب: من فکر کردم این کتاب گل افشان میخای. باشه برات میارم

۵-۵- تعدیل کننده‌ها

نتایج بررسی تفاوت تعداد تعدیل کننده برای فرستنده در گفتمان هم جنس بر حسب جنسیت پاسخگویان حاکی است که میانگین کاربرد تعداد تعدیل کننده، در بین زنان بیشتر می باشد. در نتیجه زنان تعداد تعدیل کننده‌های بیشتری را در پیامک‌های خود به زنان نسبت به پیامک‌های مردان به مردان استفاده می کنند. همچنین تفاوت مشاهده شده بین دو میانگین براساس آزمون T با مقدار ۳,۲۴۵ و سطح معنی داری $Sig=0,001$ بیان گر این است، تفاوت معنی داری بین مردان و زنان از نظر تعداد تعدیل کننده وجود دارد، لذا فرضیه تحقیق تأیید می شود.

نتایج بررسی تفاوت تعداد تعدیل کننده برای گیرنده در گفتمان هم جنس نشان می دهد که میانگین کاربرد تعداد تعدیل کننده، در بین زنان بیشتر می باشد. در نتیجه زنان تعداد تعدیل کننده‌های بیشتری را در پیامک‌های خود به زنان نسبت به پیامک‌های مردان به مردان استفاده می کنند. اما تفاوت مشاهده شده بین دو میانگین براساس آزمون T با مقدار ۱,۲۵۶ و سطح معنی داری $Sig=0,211$ بیان گر این است که تفاوت معنی داری

بین مردان و زنان از نظر تعداد تعدیل‌کننده وجود ندارد، لذا این فرضیه که حاکی از وجود تفاوت میان تعداد تعدیل‌کننده‌های به‌کاررفته در پیام‌های کوتاه زنان و مردان است، تأیید نمی‌شود.

نتایج بررسی تفاوت تعداد تعدیل‌کننده برای فرستنده در گفتمان غیرهم‌جنس نشان می‌دهد که میانگین کاربرد تعداد تعدیل‌کننده، در بین مردان بیشتر می‌باشد. در نتیجه مردان تعداد تعدیل‌کننده‌های بیشتری را در پیامک‌های خود به زنان نسبت به پیامک‌های زنان به مردان استفاده می‌کنند. همچنین تفاوت مشاهده‌شده بین دو میانگین براساس آزمون T با مقدار $-۲,۲۶۳$ و سطح معنی‌داری $\text{Sig} = ۰,۰۲۶$ بیان‌گر این است، تفاوت معنی‌داری بین مردان و زنان از نظر تعداد تعدیل‌کننده وجود دارد، لذا فرضیه تحقیق تأیید می‌شود.

نتایج بررسی تفاوت تعداد تعدیل‌کننده برای گیرنده در گفتمان غیرهم‌جنس حاکی است که میانگین کاربرد تعداد تعدیل‌کننده، در بین زنان بیشتر می‌باشد. در نتیجه زنان تعداد تعدیل‌کننده‌های بیشتری را در پیامک‌های خود به مردان نسبت به پیامک‌های مردان به زنان استفاده می‌کنند. اما تفاوت مشاهده‌شده بین دو میانگین براساس آزمون T با مقدار $۱,۱۲۵$ و سطح معنی‌داری $\text{Sig} = ۰,۲۶۳$ بیان‌گر این است، تفاوت معنی‌داری بین مردان و زنان از نظر تعداد تعدیل‌کننده وجود ندارد، لذا این فرضیه که حاکی از وجود تفاوت میان تعداد تعدیل‌کننده‌های به‌کاررفته در پیام‌های کوتاه زنان و مردان است، تأیید نمی‌شود.

برخی از تعدیل‌کننده‌های به‌کاررفته در این پیام‌های کوتاه عبارتند از:

زن به زن: به نظر من، میشه ببینی؟ احتمالاً، اگر موافقین، اشکال نداره؟

مرد به مرد: اگه تو شهری، بهتر نیست؟ اگه اونجایی

مرد به زن: شاید، اگه حوصله داشتی تا جایی که بتونم، هر وقت تونستی

زن به مرد: ممنون میشم اگر ارسال کنید، فکر کنم، می‌تونم؟ اگه وسیله داری

مثال ۱۱: (زن به مرد)

الف: سل داداش میتونی عکس منو به رام بفرستی؟

ب: باشه شب برات می فرستم

الف: اوکی

مثال ۱۲: (مرد به زن)

الف: سلام. گویا نمره SD تو سایت وارد شده. چند شدید شما؟

ب: سلام ۱۵ شدم شما چطور؟

الف: 😞 حیف شد! البته اگه برید بگید دارید مقاله می دید بهتون نمره می ده. من هم

شدم ۱۸/۵. زیاد یا کمه؟ 😊

ب: ناجوانمردانه ست 😊

۵-۶- کلمات تابو

نتایج بررسی تفاوت تعداد کلمات تابو برای فرستنده در گفتمان هم جنس برحسب جنسیت پاسخگویان نشان می دهد که میانگین کاربرد تعداد کلمات تابو، در بین زنان و مردان تفاوت چندانی با هم ندارند. همچنین تفاوت مشاهده شده بین دو میانگین براساس آزمون T با مقدار ۰,۲۶۰ و سطح معنی داری $Sig = 0,795$ بیان گر این است که تفاوت معنی داری بین مردان و زنان از نظر تعداد کلمات تابو وجود ندارد، لذا این فرضیه که حاکی از وجود تفاوت میان تعداد کلمات تابو به کاررفته در پیام های کوتاه زنان و مردان است، تأیید نمی شود.

نتایج بررسی تفاوت تعداد کلمات تابو برای گیرنده در گفتمان هم جنس نشان می دهد که میانگین کاربرد تعداد کلمات تابو، در بین زنان بیشتر می باشد. در نتیجه زنان تعداد کلمات تابوی بیشتری را در پیامک های خود به زنان نسبت به پیامک های مردان به مردان استفاده می کنند. اما تفاوت مشاهده شده بین دو میانگین براساس آزمون T با مقدار ۱,۶۶۱- و سطح معنی داری $Sig = 0,098$ بیانگر این است، تفاوت معنی داری بین مردان و زنان از نظر تعداد کلمات تابو وجود ندارد، لذا این فرضیه که حاکی از وجود تفاوت میان تعداد کلمات تابو به کاررفته در پیام های کوتاه زنان و مردان است، تأیید نمی شود.

نتایج بررسی تفاوت تعداد کلمات تابو برای فرستنده در گفتمان غیر هم‌جنس حاکی از آن است که میانگین کاربرد تعداد کلمات تابو، در بین زنان و مردان تفاوت چندانی با هم ندارند. همچنین تفاوت مشاهده‌شده بین دو میانگین براساس آزمون T با مقدار ۱,۰۰۰ و سطح معنی‌داری $Sig = 0,320$ بیان‌گر این است، تفاوت معنی‌داری بین مردان و زنان از نظر تعداد کلمات تابو وجود ندارد، لذا این فرضیه که حاکی از وجود تفاوت میان تعداد کلمات تابو به‌کاررفته در پیام‌های کوتاه زنان و مردان است، تأیید نمی‌شود.

نتایج بررسی تفاوت تعداد کلمات تابو برای گیرنده در گفتمان غیر هم‌جنس حاکی از آن است که میانگین کاربرد تعداد کلمات تابو، در بین زنان و مردان تفاوت چندانی با هم ندارند. همچنین تفاوت مشاهده‌شده بین دو میانگین براساس آزمون T با مقدار ۰,۵۸۱ - و سطح معنی‌داری $Sig = 0,562$ بیان‌گر این است، تفاوت معنی‌داری بین مردان و زنان از نظر تعداد کلمات تابو وجود ندارد، لذا این فرضیه که حاکی از وجود تفاوت میان تعداد کلمات تابو به‌کاررفته در پیام‌های کوتاه زنان و مردان است، تأیید نمی‌شود.

مثال ۱۳: (مرد به مرد)

الف: سلام تو ماه قبل چندتا شیف‌ت اومدی جای من؟

ب: سلام دوتا

الف: دوتا (واژه تابو)

ب: ها پ (واژه تابو)

مثال ۱۴: (زن به زن)

الف: سلام مینا (واژه تابو) شنیدم هفته دیگه میای

ب: سلام‌ها یکشنبه میام

۶- نتایج

طبق بررسی‌های به‌عمل‌آمده بر روی متغیرها این فرضیه که می‌گوید پیامک زنان و مردان از لحاظ تعداد واژگان به‌کاررفته، نوع واژگان همچون استفاده از صفات،

تشدیدکننده‌ها، تردیدنماها، تعدیل‌کننده‌ها، کلمات تابو با هم متفاوت است، تأیید نمی‌شود. نتایج به‌دست‌آمده به‌شرح ذیل می‌باشد:

تعداد واژگان: مقایسه میانگین تعداد واژگان به‌کاررفته از سوی فرستندگان و گیرندگان پیام کوتاه هر چهار گروه نشان داد که تفاوت معنی‌داری میان تعداد واژگان به‌کاررفته وجود دارد. طبق نتایج به‌دست‌آمده میانگین تعداد واژگان به‌کاررفته در پیام‌های کوتاه زنان به زنان با ۴۱٫۵۴ درصد بیش از میانگین تعداد واژگان به‌کاررفته در پیام‌های کوتاه مردان به مردان (۲۰٫۹۸ درصد) است. همچنین مقایسه صورت‌گرفته میان پیام‌های کوتاه زنان به مردان و مردان به زنان نیز نشان داد که در پیام‌های مردان به زنان واژگان بیشتری (۵۴٫۰۸ درصد) به‌کاررفته است. آزمون T صورت‌گرفته بر روی این متغیر نیز مؤید معنی‌دار بودن این تفاوت‌هاست.

متغیر	فراوانی	میانگین
زن به زن	۱۰۰	۴۱/۵۴
مرد به مرد	۱۰۰	۲۰/۹۸
زن به مرد	۵۰	۲۹/۲۰
مرد به زن	۵۰	۵۴/۰۸

صفت: مقایسه میانگین تعداد صفت‌های به‌کاررفته در پیام کوتاه زنان به زنان و مردان به مردان از طریق آزمون T حاکی از وجود تفاوتی معنی‌دار در استفاده از این متغیر است. طبق این نتایج زنان در پیام کوتاه زنان به زنان از صفت‌های بیشتری (۳٫۰۱ درصد) نسبت به مردان در پیام کوتاه مردان به مردان (۱٫۳۲ درصد) استفاده کرده‌اند. اما تعداد این متغیر در پیام‌های کوتاه زنان به مردان و مردان به زنان تفاوت معناداری را ایجاد نکرده است.

متغیر	فراوانی	میانگین
زن به زن	۱۰۰	۳/۰۱
مرد به مرد	۱۰۰	۱/۳۲
زن به مرد	۵۰	۱/۷۲
مرد به زن	۵۰	۲/۹۸

تشدیدکننده‌ها: محاسبه‌ی میانگین تعداد تشدیدکننده‌های به‌کاررفته در پیام کوتاه زنان به زنان و پیام کوتاه مردان به مردان نشان می‌دهد که میانگین تعداد تشدیدکننده، در بین زنان بیشتر می‌باشد. در نتیجه زنان تعداد تشدیدکننده‌های بیشتری را در پیامک‌های خود به زنان نسبت به پیامک‌های مردان استفاده می‌کنند. اما مقایسه‌ی تعداد تشدیدکننده‌ها در دو گروه پیام کوتاه زنان به مردان و مردان به زنان نشان داد که این متغیر تفاوت معناداری را ایجاد نکرده است؛ یعنی هر دو جنسیت به میزان تقریباً یکسانی از تشدیدکننده‌ها در پیام‌های کوتاه خود استفاده کرده‌اند.

متغیر	فراوانی	میانگین
زن به زن	۱۰۰	۰/۴۰
مرد به مرد	۱۰۰	۰/۱۳
زن به مرد	۵۰	۰/۲۰
مرد به زن	۵۰	۰/۴۸

تردیدنماها: بررسی‌های صورت‌گرفته بر روی میانگین تعداد تردیدنماهای به‌کاررفته در پیام کوتاه هر دو جنسیت حاکی از آن است که در پیام کوتاه زنان به زنان نسبت به پیام کوتاه مردان به مردان میانگین تعداد تردیدنماها، در بین زنان بیشتر می‌باشد. اما این تفاوت در پیام کوتاه زنان به مردان و مردان به زنان معنی‌دار نیست و رابطه‌ی معناداری میان تعداد تردیدنماهای به‌کاررفته و متغیر جنسیت وجود ندارد.

متغیر	فراوانی	میانگین
زن به زن	۱۰۰	۰/۵۰
مرد به مرد	۱۰۰	۰/۲۶
زن به مرد	۵۰	۰/۴۸
مرد به زن	۵۰	۰/۵۸

تعدیل‌کننده‌ها: محاسبه‌ی میانگین تعداد تعدیل‌کننده‌های به‌کاررفته در گفتمان هم‌جنس بر حسب جنسیت پاسخگویان نشان می‌دهد که میانگین تعداد تعدیل‌کننده، در بین

زنان بیشتر می‌باشد. اما در دو گروه دیگر میان این متغیر و متغیر جنسیت رابطه معنی‌داری وجود ندارد، یعنی هر دو جنسیت به میزان تقریباً یکسانی از تعدیل‌کننده‌ها در پیام‌های کوتاه خود استفاده کرده‌اند.

متغیر	فراوانی	میانگین
زن به زن	۱۰۰	۰/۶۶
مرد به مرد	۱۰۰	۰/۳۰
زن به مرد	۵۰	۰/۴۰
مرد به زن	۵۰	۰/۶۴

کلمات تابو: بررسی‌های صورت‌گرفته بر روی میانگین تعداد کلمات تابو به‌کاررفته در پیام‌کوتاه هر دو جنسیت حاکی از آن است که رابطه معناداری میان تعداد این کلمات به‌کاررفته و متغیر جنسیت وجود ندارد.

متغیر	فراوانی	میانگین
زن به زن	۱۰۰	۰/۰۷
مرد به مرد	۱۰۰	۰/۰۸
زن به مرد	۵۰	۸/۵۰
مرد به زن	۵۰	۱۸/۰۱

همان‌گونه که مشاهده کردیم گفتمان پیام‌کوتاه زنان و مردان از لحاظ ویژگی‌های زبان‌شناختی بررسی شده تفاوت چندانی با یکدیگر نداشته‌اند. می‌توان گفت که این بررسی به نحوی نظریه تفاوت زبانی زنان و مردان را نقض می‌کند. شاید بتوان دلیل این امر را این‌گونه بیان نمود که ارتباط از طریق پیام‌کوتاه به زنان حس امنیت و اعتماد به نفس بیشتری می‌دهد، چرا که از دید آن‌ها پیام‌کوتاه ابزار مطمئن‌تر و امن‌تری است و در صورت طرد شدن لطمه کمتری به شخصیت آن‌ها وارد می‌شود و وجهه آن‌ها کمتر مورد تهدید واقع می‌شود. طبق پژوهش‌های انجام‌شده ارسال پیام‌کوتاه در میان زنان رایج‌تر است، زیرا آنان نسبت به این‌گونه ابزارها احساس راحتی و امنیت بیشتری

می‌کنند و ارسال پیام کوتاه را به تماس‌های تلفنی ترجیح می‌دهند. بررسی‌ها نشان می‌دهد که درخواست قرار ملاقات از سوی دختران با استفاده از پیام کوتاه رایج‌تر از پسران است، زیرا از نظر دختران پیام کوتاه ابزار مطمئن‌تر و امن‌تری نسبت به ابزارهای دیگر است و اینکه امکان رد درخواست از طریق پیام کوتاه راحت‌تر از تماس تلفنی است. همچنین از آنجایی که دختران تجربه کمتری در زمینه تعیین قرار ملاقات دارند، استفاده از پیام کوتاه فاصله لازم میان دختر و پسر را حفظ می‌کند و به دختر حس امنیت و اعتماد به نفس می‌دهد؛ بنابراین در به‌کاربردن زبان خود نیز محدودیت کمتری را بر خود اعمال می‌کنند.

منابع

- انوری، حسن و حسن احمدی گیوی (۱۳۸۹). دستور زبان فارسی. تهران: انتشارات فاطمی.
- خسرونژاد، عبدالله (۱۳۸۶). بررسی نقش جنسیت در تجزیه و تحلیل محتوایی متون داستان کوتاه انگلیسی و فارسی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد زبان‌شناسی، دانشگاه تربیت مدرس.
- زند، بهمن و فاطمه ربانی (۱۳۸۸). بررسی میزان هم‌خوانی زبان پیام کوتاه با زبان فارسی معیار. فصلنامه تحقیقات فرهنگی، شماره ۱، ۴۷-۷۵.
- محمودی بختیاری، بهروز و آرزو آدی‌بیگ (۱۳۸۸). تلفن همراه به‌عنوان رسانه مکتوب: مطالعه گفتمانی از متون طنز پیام کوتاه فارسی. فصلنامه پژوهش زبان و ادبیات فارسی، شماره ۱۵، ۱۷۰-۱۹۸.
- نـادری، احمد (۱۳۸۶). گفتمان اس ام اس در جامعه امروز ایران، <http://anthropology.ir/node/1887>

- Barasa, S. N. (2010). *Language, Mobile Phones and Internet: A Study of SMS Texting, Email, IM and SMS Chats in Computer Mediated Communication (CMC) in Kenya*. Ph.D Thesis: Kenya University.
- Crystal, D. (2001). Keypad Shorthand. *The A- Level English Magazine*, 26-27.
- Crystal, D. (2008). *Txtng: The Gr8 Db8*. Oxford: Oxford University Press.
- Holmes, J. (1995). *Women, Men and Politeness*. New York: Longman.
- Levinson, p. (2004). *Cellphone, the Story of the World's Most Mobile Medium and How it Has Transformed Everything!*. New York and Hampshire: Palgrave Macmillan.

- Poynton, C. (1989). *Language and Gender*. Deakin University Press.
- Tagg, C. (2009). *A Corpus Linguistic Study of SMS Text Messaging*. Ph.D Thesis, University of Birmingham.
- Wardhaugh, R. A. (2006). *An Introduction to Sociolinguistics*. Oxford: Basil Blackwell.
- Žic Fuches, M. & N. Tuđman Vuković (2008). Communication Technologies and Their Influence on Language: Reshuffling Tenses in Croatian SMS Text Messaging. *Jezikoslovlje*, 910, 109-122.